

Warszawa, dnia 12 lutego 2021

**MINISTER ROLNICTWA
I ROZWOJU WSI**

Znak sprawy: PO.pb.058.2.2021

**Pani
Elżbieta Witek
Marszałek Sejmu RP**

Szanowna Pani Marszałek

W odpowiedzi na interpelację Pana Posła Jarosława Sachajko oraz Pana Posła Pawła Szramki w sprawie pobierania dopłat unijnych przez osoby będące właścicielami gruntów rolnych (interpelacja nr 18227), uprzejmie przekazuję poniższe informacje.

Pyt. 1. Jakie jest stanowisko resortu jeśli chodzi o pobieranie dopłat unijnych przez osoby będące właścicielami gruntów rolnych, którzy przekazali posiadaną ziemię w dzierżawę i de facto nie zajmują się jej uprawą ani rolnictwem?

W obecnym stanie prawnym płatności bezpośrednio są przyznawane rolnikom, jeżeli są spełnione warunki określone w przepisach unijnych – w szczególności w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1307/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiającym przepisy dotyczące płatności bezpośrednich dla rolników na podstawie systemów wsparcia w ramach wspólnej polityki rolnej oraz uchylającym rozporządzenie Rady (WE) nr 637/2008 i rozporządzenie Rady (WE) nr 73/2009 (Dz. Urz. UE L 374 z 20.12.2013, str. 608, z późn. zm.) – oraz w przepisach ustawy z dnia 5 lutego 2015 r. o płatnościach w ramach systemów wsparcia bezpośredniego (tekst jedn. Dz. U. z 2020 r. poz. 1341), a także w przepisach wydanych na jej podstawie.

Zgodnie z art. 36 ust. 5 ww. rozporządzenia nr 1307/2013, jednym z warunków niezbędnych do przyznania płatności obszarowych jest wymóg, aby kwalifikujące się hektary pozostawały w posiadaniu rolnika w dniu ustalonym przez państwo członkowskie – w Polsce jest to 31 maja roku, w którym został złożony wniosek o przyznanie płatności.

Pojęcie posiadania, zostało zdefiniowane w art. 336 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny (Dz. U. z 2020 r. poz. 1740, z późn. zm.) jako stan faktyczny, związany z wykonywaniem władztwa nad rzeczą wraz z wolą wykonywania uprawnienia dla siebie. Za posiadacza rzeczy uważa się tego, kto nią faktycznie włada jako właściciel (posiadacz samoistny), jak i tego, kto nią włada jako użytkownik, najemca, dzierżawca lub mający inne prawo, z którym łączy określone władztwo nad

cudzą rzeczą (posiadacz zależny). Posiadanie rozumiane jako swoistego rodzaju władztwo nad rzeczą może być wyrazem wykonywania prawa, a także może to być władztwo, które nie jest związane z prawem. Władztwo musi być stanem trwałym, co oznacza, że związek posiadacza z rzeczą nie może wyrażać się w jednorazowym lub nawet sporadycznym zawładnięciu rzeczą, lecz w możliwości korzystania z niej przez czas nieokreślony.

Prawo własności działek rolnych, któremu nie towarzyszy ich posiadanie w rozumieniu przepisów ustawy o płatnościach bezpośrednich, nie stanowi przesłanki do ubiegania się o przyznanie płatności obszarowych, bowiem celem systemu wsparcia obszarowego jest finansowe wspieranie rolników, czyli osób, które faktycznie uprawiają grunty rolne. Wobec powyższego, dopłaty bezpośrednie nie są przewidziane dla właścicieli, którzy dysponując jedynie tytułem własności, nie zajmują się produkcją rolną. Płatności przysługują faktycznemu użytkownikowi gruntów rolnych, który wykonuje wszelkie czynności niezbędne dla prawidłowego funkcjonowania gospodarstwa. Mogą nimi być działania organizacyjne, kierownicze, jak i osobiste zaangażowanie w bezpośrednim wykonywaniu pracy fizycznej w gospodarstwie, np. w zakresie określenia doboru roślin, czynności agrotechnicznych oraz dokonania zbioru plonu.

Pyt. 2. Czy osoby takie zostaną pozbawione dopłat?

Jak wskazano powyżej płatności bezpośrednie są przyznawane wyłącznie rolnikowi, który faktycznie posiada grunty rolne w dniu 31 maja roku, w którym jest składany wniosek o przyznanie płatności.

Natomiast w sytuacji powzięcia przez Agencję wiedzy, że płatności pobrała osoba, która jest właścicielem gruntów rolnych, ale faktycznie ich nie użytkuje, uznaje się, że płatności bezpośrednie zostały pobrane nienależnie. W takim przypadku Agencja dochodzi zwrotu takich płatności wraz z odsetkami na podstawie ustawy z dnia 9 maja 2008 r. o Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (Dz.U. 2019 r. poz. 1505 z późn. zm.).

Pyt. 3. Czy w wyżej poruszonej kwestii planowane jest przeprowadzenie weryfikacji, w wyniku której osoby będące jedynie właścicielami użytków rolnych zostaną zobligowane do zwrotu dopłat otrzymanych w latach poprzednich?

Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa w każdym postępowaniu o przyznanie płatności bezpośrednich szczegółowo weryfikuje, czy zadeklarowane grunty są faktycznie użytkowane rolniczo, czy są utrzymywane zgodnie z normami i wymogami oraz czy tylko jeden rolnik ubiega się o przyznanie płatności do danej działki (zapobieganie podwójnego finansowania tych samych obszarów). Należy przy tym wskazać, iż kontrole przeprowadzane przez ARiMR w zakresie weryfikacji spełnienia przez wnioskodawcę warunku posiadania są prowadzone w szczególności w przypadkach tzw. konfliktu krzyżowego, czyli najczęściej w sytuacji, w której o przyznanie płatności ubiega się jednocześnie więcej niż jeden podmiot. Podstawowym celem funkcjonowania kontroli krzyżowej jest bowiem eliminowanie wielokrotnego przyznawania pomocy w odniesieniu do tej samej powierzchni gruntów.

Pyt. 4. Czy planuje się nakładanie kar na takie osoby?

W przypadku stwierdzenia zawyżenia deklaracji gruntów we wniosku w stosunku do powierzchni faktycznie użytkowanej, nakładane są sankcje, zgodnie z art. 19 rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) nr 640/2014 z dnia 11 marca 2014 r. uzupełniającego rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1306/2013 w odniesieniu do zintegrowanego systemu zarządzania i kontroli oraz warunków odmowy lub wycofania płatności oraz do kar administracyjnych mających zastosowanie do płatności bezpośrednich, wsparcia rozwoju obszarów wiejskich oraz zasady wzajemnej zgodności (Dz. Urz. UE L 181 z 20.06.2014, str. 48, z późn. zm.).

Ponadto, jeżeli rolnik na dzień 31 maja danego roku nie posiada tytułu prawnego do działek rolnych będących własnością Skarbu Państwa, państwowej osoby prawnej, jednostki samorządu terytorialnego lub samorządowej osoby prawnej, deklarowanych przez niego we wniosku o przyznanie płatności, wówczas następuje odmowa przyznania płatności do tych działek.

W przypadku ustalenia, że wnioskodawca pomimo niespełnienia ww. warunków złożył wniosek o przyznanie płatności obszarowej i ją pobrał, ARiMR na podstawie art. 29 ustawy o Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa ustala w drodze decyzji, iż przyznana kwota ma charakter płatności nienależnie pobranej, którą beneficjent ma obowiązek zwrócić wraz z odsetkami.

Z poważaniem

wz. Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi
Szymon Giżyński
Sekretarz Stanu
/podpisano elektronicznie/

Do wiadomości:
Kancelaria Prezesa Rady Ministrów